

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Прев 63/2017
16.03.2017. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: др Драгише Б. Слијепчевића, председника већа, Бранка Станића и Јелене Боровац, чланова већа, у привредном спору тужиоца ЈП ПТТ Саобраћај „Србија“ из Београда, против туженог „АА“ ... – ... и „ББ“ ..., кога заступа Оливер Живковић адвокат из ..., ради исплате уговорне казне, вредност предмета спора 187.169.617,04 динара, одлучујући о ревизији туженог „ББ“ ..., изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда Пж 5262/14 од 21.09.2016. године, у седници већа одржаној 16.03.2017. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ ревизија туженог „ББ“ ..., као неоснована.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиоца за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Привредног апелационог суда Пж 5262/14 од 21.09.2016. године потврђена је пресуда Привредног суда у Београду П 5408/13 од 29.05.2014. године, којом су обавезани тужени првог и другог реда да тужиоцу солидарно исплате 180.169.617,04 динара са законском затезном каматом од 29.03.2014. године до исплате, као и износ од 24.890.495,08 динара, и да му надокнаде парничне трошкове у износу од 830.000,00 динара, док је захтев за исплату камате на досуђени износ од 24.890.995,08 динара почев од 05.07.2013. до 28.03.2014. године одбијен као неоснован.

Против овакве другостепене пресуде тужени другог реда је изјавио благовремену и дозвољену ревизију у односу на потврђујући део одлуке побијане пресуде. Ревизију изјављује због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужилац се изјаснио на ревизијске наводе достављањем одговора у коме спори основаност свих ревизијских тврдњи туженог другог реда.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у границама разлога прописаних одредбом члана 408. ЗПП и установи да је ревизија друготуженог неоснована.

Побијана одлука није захваћена битном повредом на коју се ревизијом указује. Неоснована је ревизијска тврдња да побијана пресуда нема разлоге о одлучним чињеницама за пресуђење. Супротно ревизијској тврдњи, у побијаној одлуци су изнети релевантни разлози о постојању свих законом прописаних услова за примену правног института уговорне казне у конкретном случају. Другостепеном пресудом је оцењено да су све релевантне чињенице о постојању законских претпоставки за реализацију уговорне казне за случај задоцњења у потпуности и правилно утврђене. То значи да је другостепени суд оценио и релевантне чињенице за пресуђење које се тичу доцње тужених у извршењу уговором преузетих обавеза, датума раскида уговор и периода у коме тужиоцу припада право на исплату уговорне казне. С тим у вези, Врховни касациони суд оцењује да је и ревидентова тврдња о нерасправљеној кривици за неизвршење уговором преузетих обавеза тужених у накнадном року и чињенично и правно неутемељена. Ово из тог разлога што ревидент, супротно утврђеним чињеницама у првостепеном поступку, износи своју тврдњу да је раскид уговора наступио по сили закона 25.12.2012. године, а не 10.05.2013. године. Осим тога, ревизијом се превиђа чињеница да је тужилац у посед градилишта ступио тек 31.05.2013. године, када му је сагласно судској одлуци градилиште предато у посед. Према томе, код утврђених чињеница о датуму раскида уговора и датуму када је тужиоцу градилиште предато у посед, нижестепени судови су дали јасне и правно релевантне разлоге због којих су нашли да тужилац има право на исплату уговорне казне у периоду од 243 дана. Зато супротна тврдња ревидента представља израз његовог субјективног приказа тих чињеница у светлу којим се спори њихова правна релевантност, а не основано ревизијско указивање на постојање битне повреде због изостанка правно релевантних разлога о одлучним чињеницама за пресуђење. Врховни касациони суд оцењује као правно ирелевантно позивање ревидента на доставље нових доказа. Ово из тог разлога што се тим доказима само потврђује постојање правног односа између уговорних страна, а не и ревизијска тврдња да је раскид уговора наступио по сили закона 25.12.2012. године. Такође, правно је неутемељена ревизијска тврдња да се због наступања правних последица стечаја у односу на туженог првог реда морао прекинути и поступак у овом спору. Таква тврдња нема ни чињенично ни правно утемељење, јер је над туженим првог реда спроведен поступак стечаја у складу са унапред припремљеним планом реорганизације који је усвојен. Стога је сагласно одредби члана 160. став 4. Закона о стечају донето решење стечајног судије којим се истовремено отвара стечајни поступак, потврђује усвојени план реорганизације и стечај обуставља. Доношењем таквог решења спречено је наступање правних последица стечаја у односу на

туженог првог реда. Стога није било ни места прекиду парничног поступка у овом спору, како је то правилно закључио првостепени суд.

Врховни касациони суд не прихвата ни ревизијску тврдњу да је побијана одлука заснована на погрешној примени материјалног права. Напротив, нижестепени судови су на правилно утврђено чињенично стање о постојању доцње тужених у извршењу уговором преузетих обавеза основано нашли да тужиоцу припада право на исплату уговорне казне у периоду од датума када је доцња тужених наступила до датума када је тужиоцу враћен посед на градилишту по одлуци суда. То је период од 01.10.2012. године, када је туженима истекао рок за извршење уговорених обавеза, до 31.05.2013. године, када је тужилац ступио у посед градилишта по судској одлуци. С тим у вези, Врховни касациони суд не прихвата ревизијску тврдњу да је раскид спорног уговора наступио по сили закона 25.12.2012. године, односно истеклом накнадног рока за извршење уговорних обавеза тужених који им је остављен дописом тужиоца од 20.11.2012. и 30.11.2012. године. Ово из тог разлога што садржина тих дописа не потврђује наведену тврдњу ревидента. Напротив, тим дописом тужилац позива тужене да се у најкраћем року недвосмислено изјасне о спремности да испуне уговором преузете обавезе, односно да се изјасне да ли су спремни да најкасније до дана истека банкарске гаранције 25.12.2012. године окончају започету изградњу објекта. Из овакве садржине наведених дописа недвосмислено произилази да туженима није одређен никакав накнадни рок за извршење преузетих уговорних обавеза. Зато је супротна тврдња ревидента чињенично неутемељена. Стога, Врховни касациони суд налази да је за оцену датума раскида уговора парничних странака релевантно изјашњење тужиоца наведено у допису број ... од 17.09.2012. године којим се тужилац изјашњава на захтев тужених да им се одобри да заврше уговорене радове до 01.10.2012. године, а што је правно релевантно образложено и у одлукама нижестепених судови. Тим поводом ревизијски суд указује да цитираним дописом туженима није остављен накнадни рок за извршење уговорних радова већ је исказана сагласност са предлогом тужених да им се омогући да до 01.10.2012. године окончају уговором преузете обавезе. Сагласно тако утврђеном чињеничном стању произилази да је уговор остао на снази и после 01.10.2012. године, а све до 10.05.2013. године, односно до дана када је тужилац дописом број ... од 10.05.2013. године обавестио тужене да сходно одредби члана 124. ЗОО раскида уговор. Тужени у спроведеном поступку нису оспорили чињеницу да су до 10.05.2013. године поступали по спорном уговору извршавајући своје обавезе из истог. Из тог разлога Врховни касациони суд оцењује да такво поступање парничних странака представља доказ о њиховој неспорној вољи да се и након 01.10.2012. године туженима омогући реализација уговором преузетих обавеза. То даље значи да је тужилац прећутно пристао да се туженима омогући извршење уговорних обавеза и након 01.10.2012. године, односно после њиховог падања у доцњу све до времена када је постало извесно да они своје уговорне обавезе неће извршити. У том случају, а сагласно одредби члана 125. став 3. Закона о облигационим односима тужилац је био овлашћен да након 01.10.2012. године, а по накнадном сазнању да тужени неће извршити своје уговорне обавезе, изјави да

уговор раскида. Такав поступак тужиоца има правно утемељење у одредби члана 125. став 4. Закона о облигационим односима, јер се правом да својом изјавом раскине уговор могао користити како у случају када су уговорне стране предвиделе да ће се уговор сматрати раскинутим ако не буде испуњен у одређеном року, тако и у случају када је испуњење уговора у одређеном року било битни састојак уговора по природи посла. Ово утолико пре што је сагласно одредби члана 130. ЗОО и у случају раскида уговора по самом закону, као и у случају кад је закључен уговор код кога испуњење о року представља битни састојак уговора, потребно да поверилац саопшти дужнику да је уговор раскинут. Тужилац је управо тако поступио. Он се, најпре, сагласио са захтевом – молбом тужених да им се омогући да уговорене радове доврше до 01.10.2012. године, да би потом, када радови нису завршени ни до тог времена накнадно изјавио да уговор раскида. Дакле, тужени су сагласно сопственом захтеву и уз пристанак тужиоца били у обавези да све уговорене радове изведу најкасније до 01.10.2012. године. Они то нису учинили. Из тог разлога, а сходно одредби члана 324. став 1. Закона о облигационим односима су и пали у доцњу дана 01.10.2012. године. При томе, ревизијски суд налази да је неосновано и ревизијско позивање на одредбу члана 326. став 1. Закона о облигационим односима и тим поводом изнета тврдња да је претходно наступила тужичева доцња, због неизвршења обавеза по испостављеним привременим ситуацијама. Та околност није од значаја за евентуално ослобађање тужених од правних последица њихове доцње. Ово из тог разлога што ревидент у току поступка није пружио доказ да је због неизвршења обавеза тужиоца по испостављеним привременим ситуацијама истог обавестио да због тога престаје његова доцња, нити је сагласно одредби члана 124. став 1. ЗОО изјавио да уговор раскида. Напротив, тужени су, упркос томе, захтевали од тужиоца да им омогући испуњење њихових обавеза закључно са 01.10.2012. године. То значи да се тужени нису определили за раскид уговора већ за његово испуњење захтевајући од тужиоца да им измири доспеле обавезе по испостављеним привременим ситуацијама.

Такође, Врховни касациони суд оцењује да је правно неутемељена и ревидентова тврдња да тужилац после извршеног раскида уговора нема право на исплату уговорне казне. Тим поводом ревизијски суд истиче да уговорна казна по својој правној природи представља и уговором опредељени вид претпостављене штете. То несумњиво произлази из одредбе члана 275. ЗОО. Стога, а сагласно одредби члана 132. став 1. ЗОО тужилац има право на уговорном казном опредељену висину претпостављене штете и након раскида уговора којим је уговорна казна конституисана. То значи да уговорени износ уговорне казне тужилац може основано потраживати и после извршеног раскида уговора којим је уговорна казна конституисана. У конкретном случају утврђено је да су тужени пали у доцњу 01.10.2012. године, због чега је тужилац, обзиром на скривљено неиспуњење уговорних обавеза туженог и након тога, извршио раскид уговора изјавом достаљеном туженима 10.05.2013. године. Дакле, кривицом туженог уговор парничних странака је раскинут 10.05.2013. године, али тужени са тим датумом нису тужиоцу вратили и посед на градилишту. Они су то учинили тек 31.05.2013. године и то у поступку извршења судске одлуке. С тога нема сумње да тужилац и након

раскида уговора има право на причињену штету до времена када му је од стране тужених враћен посед на градилишту. У конкретном случају тужилац је на име причињене штете захтевао исплату уговорне казне као претпостављене штете коју не мора посебно доказивати. Судови су такав захтев усвојили. Зато Врховни касациони суд налази да је тужиоцу сагласно одредби члана 132. став 1. ЗОО у вези са одредбом члана 275. став 1. ЗОО правилно досуђена уговорна казна и за период од раскида уговора 10.05.2013. године до 31.05.2013. године, када му је од стране тужених градилиште предато у посед.

То су разлози због којих је на темељу одредбе члана 414. став 1. ЗПП одлучено као у ставу један изреке.

Одлука о одбијању тужиочевог захтева за накнаду ревизијских трошкова утемељена је у одредби члана 154. став 1. ЗПП, јер Врховни касациони суд налази да у конкретном случају достава одговора на ревизију није била нужна процесна радња. Због тога и настали трошкови по том основу нису признати тужиоцу, већ је његов захтев за исплату истих одбијен као неоснован.

**Председник већа – судија
др Драгиша Б. Слијепчевић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић